

אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לָחֵם לֹא אָכַל וּמִים לֹא שָׁתָה, בְּגִין מְנַהֲגָא, דְּלֹא לְהַשְׁנֵאָה מֵהָהוּא אֲתֵר דְּאֲזִיל לְתַמָּן, וְאִינוּן מְלֹאכִין כַּד נַחְתּוּ לְתַתָּא כְּתִיב, (בראשית יח) וְהוּא עוֹמֵד עֲלֵיהֶם תַּחַת הָעֵץ וַיֹּאכְלוּ. וְכֵן הָכֵא, הָאִי מְלֹאכָא כַּד נַחַת לְתַתָּא, לֹא אֲתַאבֵּק עַמִּיָּה דִּיעֲקֹב, אֲלֵא מְגוּ דְהוּא אֲתַלְבֵּשׁ בְּגוּפָא בְּגוּוּנָא דְהָאִי עַלְמָא. וְעַל דָּא אֲתַאבֵּק יַעֲקֹב בְּהַדְיָה כֹּל הָהוּא לִילְיָא.

תָּא חֲזִי, בְּגִין דְּשִׁלְטְנוּתָא דְהַנְי, לָאו אִיהוּ אֲלֵא בְּלִילְיָא וְדָאִי. וּבְגִין כֶּף, שִׁלְטְנוּתָא דְעֵשׂוּ לָאו אִיהוּ אֲלֵא בְּגִלוּתָא, דְּאִיהוּ לַיְלָה. וְעַל דָּא בְּלִילְיָא אֲתַתְקַף עַמִּיָּה דִּיעֲקֹב, וְאֲתַאבֵּק עַמִּיָּה. וְכַד אֲתָא צַפְרָא, אֲתַחְלֵשׁ חִילִיָּה, וְלֹא יְכִיל, וְכַדִּין אֲתַתְקַף יַעֲקֹב, בְּגִין דִּיעֲקֹב, שִׁלְטְנוּתִיה בִּימָמָא.

וּבְגִין כֶּף, כְּתִיב, (ישעיה כא) מִשָּׂא דוּמָה אֲלִי קָרָא מִשְׁעִיר שֹׁמֵר מַה מְלִילָה שֹׁמֵר מַה מְלִיל. דְּהָא כְּדִין שׁוּלְטְנוּתִיה דִּידִיה דְעֵשׂוּ, דְּאִיהִי שְׁעִיר בְּלִילָה אִיהוּ, וּבְגִין כֶּף אֲתַחְלֵשׁ כַּד אֲתָא צַפְרָא, וְכַדִּין (בראשית לב) וַיֹּאמֶר שְׁלַחְנִי כִי עָלָה הַשָּׁחַר.

וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁלְּחֶךָּ כִּי אִם בְּרַכְתָּנִי. כִּי אִם (דף קמ"ד ע"ב) בְּרַכְתָּנִי, כִּי אִם תְּבָרַכְנִי מִיבְעֵי לִיָּה, מָאִי כִי אִם בְּרַכְתָּנִי. אִם אוֹדִית עַל אִינוּן בְּרַכָּאן דְּבָרַכְנִי אַבָּא וְלֹא תְהֵא מְקַטְרָגָא לִי בְּגִינִיָּהוּ, מַה כְּתִיב, (בראשית לב) וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב יֹאמֶר עוֹד שְׁמֶךָ כִּי אִם יִשְׂרָאֵל וְגו', אַמָּאִי יִשְׂרָאֵל, אָמַר לִיָּה, בְּעַל כְּרַחֲמֵי אִתְּ לָן לְשִׁמְשָׂא לָךְ, דְּהָא אַנְתָּ אֲתַעֲטַרְתָּ בְּחִילָךְ לְעִילָא בְּדַרְגָּא עַלְאָה, יִשְׂרָאֵל יְהִיָּה שְׁמֶךָ וְדָאִי.

כְּתוּב (בראשית יח) וְהוּא עוֹמֵד עֲלֵיהֶם תַּחַת הָעֵץ וַיֹּאכְלוּ. וְכֵן פֶּאן, כְּשִׁירָד לְמַטָּה הַמְּלֹאָךְ הַזֶּה, לֹא נֶאֱבַק עִם יַעֲקֹב אֲלֵא מִתּוֹךְ שְׁהִיָּה מְלַבֵּשׁ בְּגוּפָא כְּמוֹ שֶׁל הָעוֹלָם הַזֶּה, וְעַל כֵּן נֶאֱבַק עִמּוֹ כֹּל אוֹתוֹ הַלַּיְלָה.

בָּא רָאָה, מִשּׁוּם שְׁהַשְׁלִטוֹן שֶׁל אֱלוֹהִים אֵינוֹ אֲלֵא בְּלִילָה וְדָאִי, וּמִשּׁוּם כֶּף הַשְׁלִיטָה שֶׁל עֵשׂוֹ אֵינָה אֲלֵא בְּגִלוּת, שְׁהִיא הַלַּיְלָה, וְעַל כֵּן בְּלִילָה הַתְּחִיב עִם יַעֲקֹב וְנֶאֱבַק עִמּוֹ. וְכִשְׁפָּא הַבְּקָר, נֶחְלֵשׁ כְּחוֹ וְלֹא יְכִיל, וְאִזְ הַתְּגַבֵּר יַעֲקֹב, מִשּׁוּם שְׁשִׁלְטוֹנוֹ שֶׁל יַעֲקֹב בַּיּוֹם.

וּמִשּׁוּם כֶּף כְּתוּב, (ישעיה כא) מִשָּׂא דוּמָה אֲלִי קָרָא מִשְׁעִיר שֹׁמֵר מַה מְלִילָה שֹׁמֵר מַה מְלִיל. שְׁהִרִי אִזְ הַשְׁלִטוֹן הוּא שֶׁל עֵשׂוֹ, שְׁהוּא שְׁעִיר, הוּא בְּלִילָה. וּמִשּׁוּם כֶּף נֶחְלֵשׁ כְּשְׁפָּא הַבְּקָר, וְאִזְ וַיֹּאמֶר שְׁלַחְנִי כִי עָלָה הַשָּׁחַר.

וַיֹּאמֶר לֹא אֲשַׁלְּחֶךָּ כִּי אִם בְּרַכְתָּנִי. כִּי אִם בְּרַכְתָּנִי? כִּי אִם תְּבָרַכְנִי הִיָּה צְרִיף לְהִיּוֹת! מַה זֶה כִּי אִם בְּרַכְתָּנִי? אִם תּוֹדָה עַל אוֹתָן הַבְּרַכּוֹת שֶׁבָּרַךְ אוֹתִי אַבָּא וְלֹא תְהִיָּה מְקַטְרָג עָלַי בְּגִלְלָם. מַה כְּתוּב? וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב יֹאמֶר עוֹד שְׁמֶךָ כִּי אִם יִשְׂרָאֵל וְגו'. לְמָה יִשְׂרָאֵל? אָמַר לוֹ, בְּעַל כְּרַחֲמֵי יֵשׁ לִי לְשִׁמְשׁ אוֹתָךְ, שְׁהִרִי אֲתָה הַתְּעַטַּרְתָּ בְּכִתְף לְמַעְלָה בְּדַרְגָּה עֲלִיוֹנָה, וְדָאִי יִשְׂרָאֵל יְהִיָּה שְׁמֶךָ. כִּי שְׁרִית עִם אֱלֹהִים. מַה זֶה עִם אֱלֹהִים? וְכִי תַעֲלֶה עַל הַדְּעַת שְׁעֲלִיו הִיָּה אוֹמֵר? אֲלֵא אָמַר לוֹ, שְׁרִית לְהַתְּחַבֵּר וּלְהַזְדַּוֵּג עִם

כִּי שְׁרִית עִם אֱלֹהִים, מָאִי עִם אֱלֹהִים, סְלֵקָא דַּעְתָּךְ דְּעַלְיָה הוּא אָמַר.

אֵלָא אָמַר לִיה, שְׂרִיתָ לְאַתְחַבְרָא וּלְאַזְדַּוּגָא
עִם אֱלֹהִים בְּחַבְרָא, בְּזוּגָא דְשִׁמְשָׁא
וְסִיגְרָא, וְעַל דָּא לֹא כְתִיב עַל (ס"א אַת)
אֱלֹהִים, אֵלָא עִם אֱלֹהִים, בְּחַבְרָא וּזְוּגָא
חָדָא.

דְּבַר אַחַר, וַיֹּאמֶר, כְּמָה דְאַתְּ אָמַר, (שמות טו)
וַיֹּאמֶר אִם שְׁמוֹעַ תִּשְׁמַע לְקוֹל יְיָ
אֱלֹהֶיךָ, אוֹף הִכָּא, (בראשית לב) וַיֹּאמֶר לֹא יַעֲקֹב
וַיֹּאמֶר עוֹד שְׁמַךְ יַעֲקֹב כִּי אִם יִשְׂרָאֵל, כְּדִין
אַתְעֵטֵר יַעֲקֹב בְּדִרְגָּיהָ, לְמַהוּי כְּלָלָא דְאַבְהֵן.
מָה כְּתִיב, (שם) וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ שֵׁם. מָאי וַיְבָרֶךְ
אֹתוֹ שֵׁם, דְּאוּדַי לִיה עַל כְּלָהּוּ בְּרַכְּאָן,
דְּבְרַכְיָה אַבּוּי.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פְּתַח וַאֲמַר, (משלי טו) בְּרִצּוֹת יְיָ
דְרַכֵּי אִישׁ גַּם אוֹיְבָיו יִשְׁלַם אֹתוֹ. תָּא
חֲזִי, כְּמָה אֵית לִיה לְבַר נֶשׁ, לְאַתְתַּקְנָא
שְׁבִילוּי בֵיה בְּקַדְשָׁא בְרִיךְ הוּא, בְּגִין לְמַעַבְד
פְּקוּדֵי דְאוּרִייתָא. דְּהָא אוֹקְמוּהָ, דְּוִדַּאי תְּרִין
מְלָאכִין שְׁלִיחֵן אֵית לְבַר נֶשׁ מְלַעֲיָלָא
לְאַזְדַּוּגָא בְּהַדְיָה, חַד לִימִינָא וְחַד
לְשִׁמְאָלָא, וְאִינוּן סְהַדִּין בֵּיה בְּבַר נֶשׁ בְּכָל
מָה דְאִיהוּ עֲבִיד, אִינוּן מִשְׁתַּפְּחֵי תַּמָּן וְקָרִינָן
לוֹן יַעֲר טוֹב וַיַּעֲר רַע.

אַתִּי בַר נֶשׁ לְאַתְדַּכְּאָה וּלְאַשְׁתַּדְּלָא בְּפִקּוּדֵי
דְּאוּרִייתָא, הֵהוּא יַעֲר טוֹב דְּאַזְדַּוּג
בֵּיה, כְּבַר אִיהוּ אַתְתַּקַּף עַל הֵהוּא יַעֲר הָרַע
וְאַשְׁתַּלִּים בְּהַדְיָה וְאַתְהַפִּיךְ לִיה לְעַבְדָּא.
וְכַד בַר נֶשׁ אֲזִיל לְאַסְתַּאבָּא, הֵהוּא יַעֲר הָרַע
אַתְתַּקַּף וְאַתְגַּבַּר עַל הֵהוּא יַעֲר טוֹב, וְהָא
אוֹקִימָנָא. וְדַאי כַד הֵהוּא בַר נֶשׁ אַתִּי
לְאַתְדַּכְּאָה, כְּמָה תְּקִיפּוּ אַתְתַּקַּף בַר נֶשׁ, כַּד

אַתְגַּבְרָא הֵהוּא יַעֲר טוֹב כְּדִין (משלי טו) אוֹיְבָיו יִשְׁלַם אֹתוֹ, דְּהֵהוּא יַעֲר הָרַע

אֱלֹהִים בְּחַבּוּר, בְּזוּגָא שֶׁל הַשֶּׁמֶשׁ
עִם הַלְּבָנָה. וְעַל כֵּן לֹא כְּתוּב עַל
[את] אֱלֹהִים, אֵלָא עִם אֱלֹהִים,
בְּחַבּוּר וְזוּגָא אַחַד.

דְּבַר אַחַר וַיֹּאמֶר, כְּמוֹ שְׁנֵאמַר
(שמות טו) וַיֹּאמֶר אִם שְׁמוֹעַ תִּשְׁמַע
לְקוֹל ה' אֱלֹהֶיךָ. אִף כֹּאן, וַיֹּאמֶר
לֹא יֹאמֶר עוֹד שְׁמַךְ יַעֲקֹב כִּי אִם
יִשְׂרָאֵל. וְאִזּוֹ הַתְּעֵטֵר יַעֲקֹב בְּדִרְגָּתוֹ
לְהִיּוֹת הַכֹּלָל שֶׁל הָאֲבוֹת. מָה
כְּתוּב? וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ שֵׁם. מָה זֶה
וַיְבָרֶךְ אֹתוֹ שֵׁם? שֶׁהוֹדָה לוֹ עַל כָּל
הַבְּרָכוֹת שֶׁבָרַךְ אוֹתוֹ אַבּוּי.

רַבִּי שְׁמַעוֹן פְּתַח וַאֲמַר, (משלי טו)
בְּרִצּוֹת ה' דְרַכֵּי אִישׁ גַּם אוֹיְבָיו
יִשְׁלַם אֹתוֹ בֵּא רְאֵה כְּמָה יֵשׁ לְאָדָם
שְׁיִתְקַן אֶת שְׁבִילוֹ עִם הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא כְּדִי לַעֲשׂוֹת אֶת מִצְוֹת
הַתּוֹרָה, שְׁהָרִי פְּרִשׁוּהָ, שְׁוֹדַי שְׁנֵי
מְלָאכִים שְׁלִיחִים יֵשׁ לְאָדָם
מְלַמְעֵלָה לְהַזְדוּג עִמוֹ, אַחַד לִימִין
וְאַחַד לְשִׁמְאָל, וְהֵם מְעִידִים עַל
הָאָדָם בְּכָל מָה שֶׁהוּא עוֹשֶׂה, הֵם
נִמְצְאִים שֵׁם, וְקוֹרְאִים לָהֶם יַעֲר
טוֹב וַיַּעֲר רַע.

כָּא הָאָדָם לְהַטְהֵר וּלְהַשְׁתַּדֵּל
בְּמִצְוֹת הַתּוֹרָה - אוֹתוֹ יַעֲר הַטוֹב
שֶׁהַזְדוּג עִמוֹ, כְּבַר הַתְּגַבֵּר עַל
אוֹתוֹ יַעֲר הָרַע וְהַשְׁלִים עִמוֹ
וְהַתְּהַפֵּךְ לוֹ לְעַבֵּד. וְכִשְׁאָדָם הוֹלֵךְ
לְהַטְמָא, אוֹתוֹ יַעֲר הָרַע מִתְחַזֵּק
וּמִתְגַּבֵּר עַל אוֹתוֹ יַעֲר טוֹב, וְהָרִי
בְּאַרְנוֹ, וְדַאי כִּשְׁאוֹתוֹ הָאָדָם כָּא
לְטַהֵר, כְּכִמָּה כַח הַתְּחַזֵּק הָאָדָם
כִּשְׁהַתְּגַבֵּר אוֹתוֹ יַעֲר טוֹב, אִזּוֹ
אוֹיְבָיו יִשְׁלַם אֹתוֹ, שְׁאוֹתוֹ יַעֲר
הָרַע נִכְנַע לְפָנָי הַיַּעֲר הַטוֹב. וְעַל
זֶה אָמַר שְׁלֵמָה, (משלי יב) טוֹב נִקְלָה
וְעַבֵּד לוֹ. מָה זֶה וְעַבֵּד לוֹ? זֶה יַעֲר
הָרַע. וְאִזּוֹ כִּשְׁאָדָם הוֹלֵךְ בְּמִצְוֹת

אוֹיְבָיו יִשְׁלַם אֹתוֹ, דְּהֵהוּא יַעֲר הָרַע

אֲתַפְּיֵא קַמִּיה דִּיִּצְר טוֹב. וְעַל דָּא אָמַר שְׁלֵמָה, (משלי יב) טוֹב נִקְלָה וְעֶבֶד לוֹ, מֵאֵי וְעֶבֶד לוֹ, דָּא יִצְר הָרַע. וְכַדִּין פִּד אַזִּיל בַּר נָשׁ בְּפִקּוּדֵי אֹרִייתָא, פְּדִין גַּם אוֹיְבֵי יִשְׁלִים אֲתוּ, דָּא יִצְר הָרַע, וְדָאֲתָא מְסֻטְרוּי.

תָּא חֲזִי, בְּגִין דִּיעֲקֵב, אֲבִטַח בֵּיה בְּקִדְשָׁא בְּרִיף הוּא, וְכָל אֲרַחֲוֵי הוּוּ לְשִׁמְיָה, עַל דָּא אוֹיְבֵי יִשְׁלִים אֲתוּ. וְדָא (ד"א דא) סמאל, חִילָא וְתוֹקְפָא דְעֵשׂוּ דְאִשְׁלִים עַמִּיה דִּיעֲקֵב, וּבְגִין דְאִשְׁלִים עַמִּיה דִּיעֲקֵב, וְאוּדֵי לִיה עַל אֵינוֹן בְּרַכָּאן, פְּדִין אִשְׁלִים עַמִּיה עֵשׂוּ, (נ"א כַדִּין אוּדֵי לִיה עֵשׂוּ דְכַתִּיב וְשׁ לִי רַב אֲחֵי וְהִי לִךְ אֲשֶׁר לָךְ, דְּהָא אוּדֵי לִיה עַל אֵינוֹן בְּרַכָּאן דִּלִּיה בְּחֻרְבָּא) וְעַד דְּלָא אֲשַׁתְּלִים עַמִּיה יִעֲקֵב לְגַבֵּי הַהוּא מְמַנָּא דְאֲתַפְּקֵד עֲלֵיה, לָא אִשְׁלִים עַמִּיה עֵשׂוּ, בְּגִין כְּף, בְּכָל אֲתַר תַּקְפָּא דְלַתְתָּא תִּלְיָא בְּתוֹקְפָא דְלַעִילָא.

וְיַחֲרֵד יִצְחָק חֲרָדָה גְדוּלָּה עַד מְאֹד וַיֹּאמֶר מִי אֶפּוּא. מִי אֶפּוּא, מֵאֵי מִי אֶפּוּא, מִי הוּא זֶה מִיבְעֵי לִיה. אֶלָּא מִי אֶפּוּא, דְּקִיִּמָּא שְׁכִינְתָּא תַּמָּן, כַּד בְּרִיף לִיה יִצְחָק לִיעֲקֵב, וְעַל דָּא אָמַר, מִי אֶפּוּא. מָאן הוּא דְקָאִים הָכָא, וְאוּדֵי עַל אֵינוֹן בְּרַכָּאן דְּבְרַכִּית לִיה, וְדָאִי (בראשית כז) גַּם בְּרוּף יִהְיֶה. דְּהָא קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא אֲסַתְפֵּם בְּאֵינוֹן בְּרַכָּאן.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, בְּגִין הֵיא תְרַדָּה דְאֲחֵרִיד יִעֲקֵב לִיִּצְחָק אַבּוּי, אֲתַעֲנֵשׁ יִעֲקֵב בְּעוֹנֵשָׁא דִיוֹסָף, דְּחֵרֵד חֲרָדָה כְּהַאי, בְּשַׁעֲתָא דְאָמְרוּ לִיה, (בראשית לו) זֹאת מְצָאנוּ. יִצְחָק אָמַר מִי אֶפּוּא. בְּאִיפָה אֲתַעֲנֵשׁ יִעֲקֵב, דְּכַתִּיב, (בראשית לו) אֵיפָה הֵם רוּעִים, וְתַמָּן יוֹסֵף

הַתּוֹרָה, אֲזַ גַּם אוֹיְבֵי יִשְׁלֵם אֲתוּ, זֶה יִצְר הָרַע וּמָה שְׂבָא מְצֻדוּ. בַּא רְאָה, מִשּׁוּם שְׁיַעֲקֵב בְּטַח בְּקַבְ"ה וְכָל דְּרַכִּיו הִיוּ לְשִׁמוּ, עַל כֵּן אוֹיְבֵי יִשְׁלִים אֲתוּ. וְזֶה (וה) סמא"ל, הַפֶּחַ וְהַחֲזֵק שֶׁל עֵשׂוּ, שֶׁהַשְּׁלִים עִם יַעֲקֹב. וּמִשּׁוּם שֶׁהַשְּׁלִים עִם יַעֲקֹב וְהוֹדָה לוֹ עַל אוֹתָן הַבְּרָכוֹת, אֲזִי הַשְּׁלִים עִמּוֹ עֵשׂוּ. (ואו הוזהר לו עשו, שכתוב יש לי רב אחי יהי לך אשר לך, שחרי הודה לו על אותן הברכות שלו בחרב) וְעַד שֶׁלֹּא הַשְּׁלִים יַעֲקֹב עִם אוֹתוֹ הַמְּמַנָּה שְׁנַתְמַנָּה עֲלָיו, לָא הַשְּׁלִים עִמּוֹ עֵשׂוּ. מִשּׁוּם כְּף, בְּכָל מְקוֹם הַפֶּחַ שֶׁל מִטָּה תְלוּי בַּפֶּחַ שֶׁל מַעְלָה.

וְיַחֲרֵד יִצְחָק חֲרָדָה גְדוּלָּה עַד מְאֹד וַיֹּאמֶר מִי אֶפּוּא. מִי אֶפּוּא - מַה זֶה מִי אֶפּוּא? הֲיֵה צְרִיף לְהִיּוֹת מִי הוּא זֶה! אֶלָּא מִי אֶפּוּא - שְׁשֵׁם עַמְדָּה הַשְּׁכִינָה כְּשֶׁבְרַף יִצְחָק אֶת יַעֲקֹב, וְעַל כֵּן אָמַר מִי אֶפּוּא, מִי הוּא שְׁעוּמֵד כְּאֵן וּמוֹדָה עַל אוֹתָן הַבְּרָכוֹת שְׁבְרַכְתִּי אוֹתוֹ? וְדָאִי גַם בְּרוּף יִהְיֶה! שֶׁהִנֵּה הַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא הַסְּפִים לְאוֹתָן הַבְּרָכוֹת.

רַבִּי יְהוּדָה אָמַר, מִשּׁוּם אוֹתָה הַחֲרָדָה שֶׁהֲחֵרִיד יַעֲקֹב אֶת יִצְחָק אַבּוּי, נְעַנֵּשׁ יַעֲקֹב בְּעוֹשׁ שֶׁל יוֹסֵף שֶׁחֵרֵד חֲרָדָה כְּזוֹ בְּשַׁעֲה שְׁאָמְרוּ לוֹ זֹאת מְצָאנוּ. יִצְחָק אָמַר מִי אֶפּוּא - בְּאִיפָה נְעַנֵּשׁ יַעֲקֹב, שְׁכַתוּב אֵיפָה הֵם רוּעִים, וְשֵׁם יוֹסֵף נֶאֱבָד, וְנְעַנֵּשׁ יַעֲקֹב. וְאֵף עַל גַּב שֶׁהַקְּדוּשׁ בְּרוּף הוּא הַסְּפִים עַל יְדוּ בְּאוֹתָן הַבְּרָכוֹת, הוּא נְעַנֵּשׁ בְּאִיפָה, שְׁכַתוּב אֵיפָה הֵם רוּעִים, וּמִשּׁוּם נֶאֱבָד מִמֶּנּוּ וְנְעַנֵּשׁ כָּל אוֹתוֹ הַעֲנֵשׁ.

אֲתַאֲבִיד וְאֲתַעֲנִישׁ יַעֲקֹב. וְאֵף עַל גַּב דְּקִדְשָׁא בְּרִיף הוּא אֲסַתְפֵּם עַל יְדוּי בְּאֵינוֹן בְּרַכָּאן, אִיהוּ אֲתַעֲנֵשׁ בְּאִיפָה, דְּכַתִּיב הֵם רוּעִים. וּמִתַּמָּן אֲתַאֲבִיד מְנִיה וְאֲתַעֲנֵשׁ כָּל הַהוּא עוֹנֵשָׁא.

וַיַּחַרְדּוּ יִצְחָק חֲרָדָה גְדוֹלָה. מַה זֶה גְדוֹלָה? כְּתוּב פֶּאֶן גְּדוֹלָה, וְכַתּוּב שֵׁם (דְּבָרִים יח) וְאֵת הָאֵשׁ הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת וְגו'. שְׁנַכְנַס עִמּוֹ גֵּיהֶנּוּ. עַד מָאד - מַה זֶה עַד מָאד? כְּתוּב פֶּאֶן מָאד, וְכַתּוּב שֵׁם (בְּרַאשִׁית א) וְהִנֵּה טוֹב מָאד. זֶה מִלְאָךְ הַמּוֹת. אַז אָמַר מִי אֶפּוֹא.

בְּשִׁמְעוֹ עָשׂוּ אֵת דְּבָרֵי אָבִיו וְגו'. אָמַר רַבִּי חֵיִיא, כְּמָה רְעוּת עָשׂוּ אוֹתָן דְּמַעוֹת שְׂבָכָה וְהוֹצִיא עָשׂוּ לִפְנֵי אָבִיו כְּדֵי שִׁחְבְּרָךְ מִמְּנֹה, מִשּׁוּם שֶׁהִיָּה מְחַשֵּׁב דְּבַר אָבִיו יוֹתֵר. הֲכִי קָרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב. [וּבְאֲרוּחַ] הֲכִי קָרָא שְׁמוֹ - קָרָא שְׁמוֹ אוֹתוֹ שֶׁקָּרָא לוֹ. הוֹצִיא הַשְּׁמַעַת קוֹל שֶׁל רַק בְּשִׁבִיל קְלוֹן. לֹא כְּתוּב הֲכִי נִקְרָא שְׁמוֹ, אֲלֵא קָרָא שְׁמוֹ.

וַיַּעֲקֹבֵנִי זֶה פְּעָמִים. זֶה - מַה הוּא זֶה? [אֵלֵא] וַיַּעֲקֹבֵנִי פְּעָמִים הָיָה צְרִיף לְהִיּוֹת! אֲלֵא דְבַר אֶחָד הָיָה פְּעָמִים - בְּכַרְתִּי, הַחֲזִיר לוֹ פְּעַם אַחֲרַת בְּרַכְתִּי. זֶהוּ פְּעָמִים. כְּמוֹ כֵּן (בְּרַאשִׁית מג) כִּי עָתָה שְׁכַנּוּ זֶה פְּעָמִים. דְּבַר אֶחָד פְּעָמִים. אֶחָד שֶׁהִנֵּה הַחֲזוֹרְתִי לוֹ, וְלֹא נִהְיָה בְּבוֹשָׁה לִפְנֵי אוֹתוֹ אָדָם. שְׁכַנּוּ - בְּשִׁנּוֹ. אָנוּ בְּבוֹשָׁה מִמְּנֹה, וְכִבְרַת הַחֲזוֹרְנוֹ.

כְּמוֹ זֶה אָמַר אִיּוֹב, (אִיּוֹב יג) וַתַּחֲשַׁבְנִי לְאִוִּיב לָךְ. חֲזוֹר אִיּוֹב - אִוִּיב. וּפְרָשׁוּהָ שְׂכַתּוּב אֲשֶׁר בְּשַׁעֲרֵה יִשׁוּפְנִי וְגו'. אָמַר לִפְנֵי: רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, שְׁמָא רוּחַ סַעֲרָה עָבְרָה לִפְנֵיךְ? וְכֵאֵן בְּכַרְתִּי לְקַח, וְהִנֵּה עָתָה חֲזוֹר הַדְּבַר וְנִטַּל בְּרַכְתִּי.

הֵן גָּבִיר שְׁמַתִּיו לָךְ וְגו', וּלְךָ אֶפּוֹא מַה אַעֲשֶׂה בְּנִי. וּלְךָ אֶפּוֹא - אֵין עוֹמֵד פַּה מִי שִׁיִּסְפִּים עֲלֶיךָ. מַה אַעֲשֶׂה בְּנִי. אַז בְּרַךְ אוֹתוֹ בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְהִסְתַּפַּל בְּדַרְגָּתוֹ

וַיַּחַרְדּוּ יִצְחָק חֲרָדָה גְדוֹלָה, (בְּרַאשִׁית כז) מֵאִי גְדוֹלָה, כְּתוּב הֶכָּא גְדוֹלָה, וְכַתּוּב הֶתָּם (דְּבָרִים יח) וְאֵת הָאֵשׁ הַגְּדוֹלָה הַזֹּאת וְגו', דְּעָאֵל עִמִּיהָ גֵּיהֶנּוּ. עַד מָאד. מֵאִי עַד מָאד. כְּתוּב הֶכָּא מָאד, וְכַתּוּב הֶתָּם (בְּרַאשִׁית א) וְהִנֵּה טוֹב מָאד, דָּא מִלְאָךְ הַמּוֹת, כְּדִין אָמַר מִי אֶפּוֹא. (דף קמח ע"א).

בְּשִׁמְעוֹ עָשׂוּ אֵת דְּבָרֵי אָבִיו וְגו'. (בְּרַאשִׁית כז) אָמַר רַבִּי חֵיִיא, כְּמָה בִּישִׁין עָבְדוּ אֵינוֹן דְּמַעִין דְּבָכָה וְאֶפִּיק עָשׂוּ קָמִי אָבוּי, בְּגִין דִּיתְבַּרְךָ מְנִיָּה, בְּגִין דְּהוּהוּ חֲשִׁיב מְלָה דְאָבוּי יַתִּיר. הֲכִי קָרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב. (ד"א ל"ג וְאוּקְמוּהָ) הֲכִי קָרָא שְׁמוֹ, קָרָא שְׁמוֹ הַהוּא דְקָרָא לִיהָ, אֶפִּיק צִיּוּצָא דְרוּקָא בְּגִין קְלָנָא. הֲכִי נִקְרָא שְׁמוֹ לֹא כְּתוּב, אֲלֵא קָרָא שְׁמוֹ.

וַיַּעֲקֹבֵנִי זֶה פְּעָמִים. זֶה. (בְּרַאשִׁית כז) מַהוּ זֶה, (אֵלֵא) וַיַּעֲקֹבֵנִי פְּעָמִים מִיַּבְעֵי לִיָּה. אֲלֵא, מְלָה חַד הוּי תְרִי זְמַנִּי, בְּכוֹרְתִי, אַהֲדַר לִיָּה זְמַנָּא אַחֲרָא בְּרַכְתִּי, זֶה הוּא תְרִי זְמַנִּין. כְּגוֹוֹנָא דָּא, (בְּרַאשִׁית מג) כִּי עָתָה שְׁכַנּוּ זֶה פְּעָמִים, מְלָה חַד, תְּרִין זְמַנִּין. חַד דְּהָא אַהֲדַרְנָא לִיָּה וְלֹא נִהְיָה בְּכַסּוּפָא קָמִיָּה דְּהַהוּא בְּרַ נֶשׁ. שְׁכַנּוּ, בְּשִׁנּוּ. אֲנִן בְּכַסּוּפָא מְנִיָּה, וְכִבְרַת אַהֲדַרְנָא.

כְּגוֹוֹנָא דָּא, אָמַר אִיּוֹב, (אִיּוֹב יג) וַתַּחֲשַׁבְנִי לְאִוִּיב לָךְ, אַהֲדַר אִיּוֹב, אִוִּיב. וְאוּקְמוּהָ דְכְּתוּב, (אִיּוֹב ט) אֲשֶׁר בְּסַעֲרָה יִשׁוּפְנִי וְגו'. אָמַר לִפְנֵי, רְבוּנוֹ שֶׁל עוֹלָם, שְׁמָא רוּחַ סַעֲרָה עָבְרָה לִפְנֵיךְ. וְהֶכָּא בְּכוֹרְתִי לְקַח וְהִנֵּה עָתָה אַהֲדַר מְלָה וְנִטַּל בְּרַכְתִּי.

הֵן גָּבִיר שְׁמַתִּיו לָךְ וְגו', וּלְךָ אֶפּוֹא מַה אַעֲשֶׂה בְּנִי. (בְּרַאשִׁית כז) וּלְךָ אֶפּוֹא, לִית קְיִימָא הֶכָּא מָאן דְּמִסְתַּפֵּם עֲלֶיךָ. מַה אַעֲשֶׂה בְּנִי. כְּדִין, בְּרַכְיָה בְּהֵאִי